

SONDAJ PRIVIND DEPLASAREA REFUGIAȚILOR REPUBLICA MOLDOVA

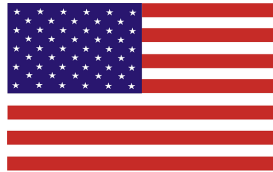
EVOLUȚIA MODELELOR, NEVOILOR ȘI INTENȚIILOR DE DEPLASARE ALE
REFUGIAȚILOR ȘI RESORTISANȚILOR ȚĂRILOR TERȚE DIN UCRAINA

DATE COLECTATE: 09 MARTIE - 07 DECEMBRIE 2022

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM). Denumirile folosite și prezentarea materialului în textul publicației nu implică exprimarea vreunei opinii din partea OIM cu privire la statutul juridic al unei țări, teritoriu, oraș ori zonă, sau al autorităților sale, cu privire la frontierele sau limitele sale. OIM se ghidează după principiul că migrația umană ordonată avantajează atât migranții, cât și societatea. Fiind o organizație interguvernamentală, OIM cooperează cu partenerii săi din comunitatea internațională pentru a contribui la îndeplinirea provocărilor operaționale ale migrației; pentru a promova înțelegerea avansată a problemelor legate de migrație; pentru a încuraja dezvoltarea socială și economică prin migrație și pentru a apăra demnitatea umană și bunăstarea migranților.

Această publicație a fost posibilă datorită sprijinului oferit de Biroul Departamentului SUA pentru Populație, Refugiați și Migrație.

Editor: Organizația Internațională pentru Migrație
Oficiul Regional al Europei de Sud-Est, Europa de Est și Asia Centrală
Dampfschiffstrasse 4 / 10-11, 1030 Viena, Austria
+43 1 581 22 22

Site web: <https://rovienna.iom.int/>

Contact: roviennadataresearch-newsletter@iom.int

Acest raport a fost emis fără editare oficială de către OIM.

Fotografia de pe copertă: Enumerator al departamentului Matricei de Urmărire a Deplasării (DTM) din cadrul OIM, cu refugiații ucraineni la frontiera dintre Ucraina și Moldova. © OIM 2023

Data publicării: 23 Martie 2023

© OIM 2023

Următoarea citare este necesară atunci când se utilizează date și informații din acest raport și produs informativ: „Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Martie 2023. Sondaj privind deplasarea refugiaților (DTM): Evoluția modelelor, nevoilor și intențiilor de deplasare a refugiaților și resortisanților țărilor terțe din Ucraina. OIM, Chișinău, Republica Moldova. Pentru mai multe informații despre termenii și condițiile rapoartelor și produselor informative DTM, vă rugăm să consultați: <https://dtm.iom.int/terms-and-conditions>.

Unele drepturi sunt rezervate. Această lucrare este disponibilă sub licența [Creative Commons Attribution-Non-Commercial-NoDerivs 3.0 IGO License \(CC BY-NC-ND 3.0 IGO\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode).*

Pentru specificații suplimentare, consultați Drepturi de Autor și Termeni de Utilizare.

Această publicație poate fi utilizată, publicată sau redistribuită în scopuri educaționale, de ex. pentru a fi incluse în manuale, și nu pentru a obține avantaje comerciale sau compensații bănești.

Toate întrebările referitoare la drepturi și licențe trebuie adresate către OIM (<https://moldova.iom.int>).

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

Cuprins:

Sumar Executiv.....	1
1. Introducere	3
2. Profilul Socio-demografic.....	5
3. Mijloacele de Transport.....	10
4. Principalele Destinații Preconizate.....	12
5. Necesitățile de Bază Raportate.....	16
6. Situația Femeilor Refugiate.....	19
Metodologie.....	20

Listă de Figuri:

Figura 1: Distribuția numărului de respondenți, pe intrări de cetățenilor ucraineni la punctele de trecere a frontierei moldo-ucrainene, pe lună și perioada sondajului.....	4
Figura 2: Distribuția refugiaților pe regiuni de origine (%).....	5
Figura 3: Regiunile de origine / reședința stabilă a respondenților, înainte de a părăsi Ucraina, pe regiune și perioada sondajului, 2022 (%).....	6
Figura 4: Distribuția respondenților pe criteriu de gen, în funcție de perioada sondajului (%).....	6
Figura 5: Distribuția respondenților pe criteriu de vârstă, total (%).....	7
Figura 6: Distribuția respondenților pe criteriu de vârstă, în funcție de gen și vârstă (%).....	7
Figura 7: Distribuția respondentelor pe criteriu de vârstă, în funcție de perioada sondajului (%).....	7
Figura 8: Distribuția respondenților pe criteriu de vârstă, în funcție de perioada sondajului (%).....	8
Figura 9: Distribuția respondenților, în funcție de modul de călătorie, la intrarea în Republica Moldova.....	8
Figura 10: Distribuția respondentelor, în funcție de modul de călătorie și perioada sondajului (%).....	8
Figura 11: Distribuția respondenților, în funcție de modul de călătorie și perioada sondajului (%).....	8
Figura 12: Ponderea respondenților ce călătoresc cu copiii și persoane în vârstă, în funcție de perioada sondajului (%).....	9
Figura 13: Ponderea respondenților cu dizabilități, boli cronice, femei însărcinate sau care alăptează, persoane rănite sau vătămate din numărul total de respondenți, în funcție de perioada sondajului (%).....	9
Figura 14: Distribuția respondenților în funcție de mijlocul de transport și locul sondajului (%).....	10
Figura 15: Distribuția respondenților în funcție de mijlocul de transport și perioada sondajului (%).....	11
Figura 16: Principalele țări de destinație finală raportate (%).....	12
Figura 17: Durata șederii respondenților care au declarat Republica Moldova ca țară de destinație finală (%).....	12
Figura 18: Locul de ședere raportat în Republica Moldova, pe număr de respondenți și pe lună (% , mai mult de o opțiune posibilă).....	13
Figura 19: Motivele raportate pentru alegerea țării de destinație (% , mai mult de o opțiune posibilă).....	14
Figura 20: Motivele principale la alegerea Republicii Moldova ca țară de destinație (% , mai mult de o opțiune posibilă).....	15

Figura 21: Principalele necesități raportate ale respondenților care intenționează să rămână în Republica Moldova (% mai mult de o opțiune posibilă)	17
Figura 22: Principalele necesități raportate ale respondenților care intenționează să rămână în Republica Moldova (% mai mult de o opțiune posibilă)	18
Figura 23: Principalele necesități raportate ale respondenților care intenționează să plece în alte țări (% mai mult de o opțiune posibilă).....	18
Figura 24: Distribuția respondentelor în funcție de modul de călătorie, (%).....	19

Listă de tabele:

Tabelul 1: Distribuția respondenților, în funcție de locația sondajului și perioade.....	3
Tabelul 2: Principalele necesități raportate, în funcție de perioada sondajului (% mai mult de o opțiune posibilă)	16

Listă de acronime:

1. CBS-AXA Research: Centrul de Investigații Sociologice și Marketing
2. DTM: Matricea de Urmărire a Deplasării
3. de ex.: exempli gratia sau „de exemplu”
4. i.e.: id est sau „cu alte cuvinte”
5. GLMI: Grupul de Lucru pentru Managementul Informațiilor din Moldova
6. OIM: Organizația Internațională pentru Migrație
7. PNA: Produse nealimentare
8. RȚT: Resortisanți ai țărilor terțe
9. Consiliul de Securitate al ONU: Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite
10. UN Women: Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor
11. PTF: Punct de Trecere al Frontierei

SUMAR EXECUTIV

Constatările din acest raport sunt fundamentate pe un studiu al modelelor, necesităților și intențiilor de deplasare, realizat de OIM în Republica Moldova între 9 martie și 7 decembrie 2022. Prima rundă de colectare a datelor în cadrul acestui exercițiu a fost realizată de OIM în colaborare cu UN Women între 9 martie și 12 mai 2022. A doua rundă, instituită de OIM în coordonare cu Grupul de Lucru pentru Managementul Informațiilor (GLMI) a început la 6 septembrie și s-a încheiat la 7 decembrie 2022.

Scopul sondajului este de a înțelege tendințele de deplasare și de a identifica nevoile și intențiile umanitare imediate, profilurile demografice și modul de transportare a refugiaților din Ucraina și a resortisanți țărilor terțe (RȚT) care pleacă din Ucraina din cauza războiului. Prin exercițiul respectiv se urmărește furnizarea de informații mai aprofundate care să permită OIM, UN Women și părților relevante să identifice răspunsul programatic, politic și umanitar într-o abordare bazată pe date concrete.

Acest raport prezintă în dinamică evoluția nevoilor și vulnerabilităților raportate de refugiații ucraineni și RȚT pe baza a 16,172 de interviuri. Principalele constatări ale raportului sunt menționate mai jos:

- Din cei 16,172 de respondenți la sondaj, 97 la sută erau cetățeni ucraineni, 1 la sută - cetățeni ai Republicii Moldova și 2 la sută - RȚT.
- Cele mai populare regiuni de origine ale cetățenilor ucraineni au fost: Odesa (48%), Mikolaiv (17%), orașul și regiunea Kiev (10%), Vinița (5%), Harkov (5%). Distribuția respondenților după naționalitate nu s-a schimbat pe parcursul perioadei de raportare.
- Datele dezagregate pe criterii de gen și vârstă arată că majoritatea respondenților au fost femei (78%), bărbații reprezentând 22 la sută. Ponderea femeilor și fetelor a scăzut în perioada de raportare de la 80 la 66 la sută.
- Majoritatea respondenților călătoresc în grupuri (75%) formate din membri ai familiei (87%). Totuși, a fost observată o schimbare a modului de călătorie pentru ambele sexe. Ponderea respondentelor care călătoresc singure a crescut în perioada de raportare de la 17 la 40 procente, iar ponderea respondenților care călătoresc singuri a crescut de la 27 la 48 procente.
- Fiecare al doilea respondent a călătorit cu cel puțin un copil cu vârsta sub 18 ani (51%) și fiecare al cincilea refugiat a călătorit cu cel puțin o persoană în vârstă de 60 de ani și mai mult (19%). Ponderea respondenților care călătoresc cu copii și vârstnici a scăzut și ea în perioada de raportare.
- Ponderea respondenților cu dizabilități, boli cronice și a femeilor însărcinate sau care alăptează a crescut în perioada de raportare (de la 5% la 19%, de la 6% la 7%, de la mai puțin de 1% la 2% respectiv).
- Pentru fiecare al treilea refugiat principala destinație finală a fost Republica Moldova (32%), urmată de România (14%) și Germania (13%). Ponderea respondenților care locuiesc în Republica Moldova a crescut la începutul celei de-a doua perioade de colectare a datelor (de la 29 la 51%) până la sfârșitul anului (de la 51 la 34%).
- Dintre cei care au declarat că vor rămâne în Republica Moldova, aproape 71 la sută nu sunt siguri de durata șederii lor, însă ponderea acestora a scăzut în perioada de raportare de la 81 la 48 la sută, în timp ce ponderea celor care au declarat că vor sta în țară până la o lună a crescut. Foarte puțini respondenți au declarat că vor sta mai mult de un an.
- Majoritatea dintre cei care au raportat că destinația lor este Republica Moldova intenționau să rămână cu rudele lor (32%) sau cu prietenii (20%).

- Prezența familiei sau rudelor într-o anumită țară a fost factorul principal în alegerea destinației pentru 49 la sută dintre refugiați, chiar dacă în general importanța acestui factor a scăzut în perioada de raportare de la 53 la 35 la sută. Între timp, ponderea celor care au stat la rude sau prieteni în Republica Moldova a crescut în perioada de raportare de la 29 la sută la 38 la sută și, respectiv, de la 19 la 29 la sută. Același lucru este valabil și pentru cei cazați în pensiuni sau hoteluri (de la 0% la 6%). Ponderea celor care au declarat că stau în centre organizate de primire sau alte tipuri de cazare a scăzut însă de la 19 la 6 la sută și de la 12 la 0 la sută.
- Pentru cei care intenționau să rămână în Republica Moldova (32% dintre respondenți), primele 5 cele mai stringente necesități, la momentul interviului, vizau sprijinul financiar (46%), produse alimentare/rezerve (41%), medicamentele și serviciile de sănătate (38%), alte PNA (31%), sprijin pentru transport (30%). Ponderea celor care au necesități de sprijin financiar a rămas aproape identică în perioada de raportare, oscilând în jurul a 45 la sută, în timp ce ponderea celor care au necesități de produse alimentare și îmbrăcăminte a scăzut (de la 46% la 29% și, respectiv, de la 37% la 15%).
- Cu toate acestea, printre cei care intenționau să ajungă în alte țări, necesitățile prioritare au inclus: sprijin pentru transport (19%), sprijin pentru întoarcerea acasă (12%), sprijin financiar (12%), produse alimentare/aprovizionare cu alimente (12%), documente și înregistrare (9%), medicamente și servicii de sănătate (9%), comunicare (9%).
- Necesitățile celor care intenționau să meargă în alte destinații au variat considerabil în perioada de raportare. Necesitatea de transport și sprijin pentru întoarcerea acasă a scăzut de la 22 la 4 la sută și, respectiv, de la 14 la 3 la sută. Necesitatea de sprijin financiar a scăzut de la 13 la 4 la sută, în timp ce necesitatea de hrană și îmbrăcăminte a scăzut de la 13 la 3 la sută și, respectiv, de la 9 la 1 la sută. Necesitatea de medicamente și servicii de sănătate a înregistrat, de asemenea, o scădere, dar în rate mai mici, de la 10 la 4 la sută. A crescut semnificativ însă necesitățile de informații generale pe parcursul perioadei (de la 0 la 11 %).
- Dintre cele 22 procente de femei care au declarat că călătoresc singure, majoritatea erau femei cu vârsta cuprinsă între 30 și 39 de ani (24%) sau erau femei în vârstă de 60 de ani și mai multe (21%).
- Din numărul total de respondente, 56% călătoreau cu cel puțin un copil sub 18 ani, majoritatea având un copil (49%) sau doi (34%). În medie, raportul reprezenta 100 de femei la 180 de copii cu vârsta sub 18 ani.

1. INTRODUCERE

Odată cu războiul din Ucraina au început deplasări umane pe scară largă. Până la 8 decembrie 2022, autoritățile moldovenești au raportat 716,893 de intrări din Ucraina, dintre care 645,038 sunt cetățeni ucraineni și 71,855 sunt RȚT. Majoritatea acestor oameni au tranzitat Republica Moldova. În aceeași perioadă (24 februarie – 25 decembrie 2022), numărul cetățenilor ucraineni care au intrat și au rămas în Republica Moldova a ajuns la 100,494¹.

Pentru a răspunde acestor provocări, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) Moldova și-a intensificat activitățile operaționale și și-a sporit semnificativ capacitatea de a oferi asistență multisectorială în Moldova pentru a răspunde necesităților umanitare urgente într-un context dinamic. De asemenea a oferit sprijin, inclusiv, dar fără a se limita la, acces la hrană și adăpost, acces la servicii de sănătate și oportunități de angajare. Pentru a oferi un răspuns bazat pe dovezi, OIM, în parteneriat cu UN Women, a efectuat un sondaj privind deplasarea refugiaților din Ucraina pentru a identifica profilul, necesitățile cele mai urgente, vulnerabilitățile și intențiile acestora pentru perioada următoare. De la începutul războiului, OIM a desfășurat interviuri, oferind perspective esențiale pentru a susține acțiunile și politicile umanitare bazate pe dovezi.

Acest raport prezintă în dinamică evoluția nevoilor și vulnerabilităților raportate de refugiații ucraineni și RȚT pe baza a 16,172 de interviuri efectuate între 9 martie și 7 decembrie 2022, dintre care 11,090 au avut loc în cinci puncte de trecere a frontierei moldovenești – Giurgiulești, Leușeni, Otaci, Palanca și Tudora, iar 4,149 de respondenți au fost intervievați în trei locații de tranzit – MoldExpo, Consulatul Ucrainei și o autogară din Chișinău, capitala Republicii Moldova. În plus, 933 de interviuri au fost efectuate în centre de primire temporară și în spații private de cazare, utilizând un chestionar extins bazat pe instrumentul OIM, și anume Matricea de Urmărire a Deplasării.

Tablul 1: Distribuția respondenților, în funcție de locația sondajului și perioade

Locul sondajului		1-a perioadă	2-a perioadă	3-a perioadă	Total
Locații în Chișinău	Centrele de plasament temporar și spații private de cazare	933	0	0	933
	Autogară	1 005	0	0	1 005
	Consulatul Ucrainei	1 421	0	0	1 421
	MoldExpo	1 723	0	0	1 723
Puncte de trecere a frontierei dintre Moldova și România	Giurgiulești	1 321	130	211	1 662
	Leușeni	1 568	211	241	2 020
Puncte de trecere a frontierei dintre Moldova și Ucraina	Otaci	1 613	843	332	2 788
	Palanca	3 061	922	468	4 451
	Tudora	169	0	0	169
Total		12 814	2 106	1 252	16 172

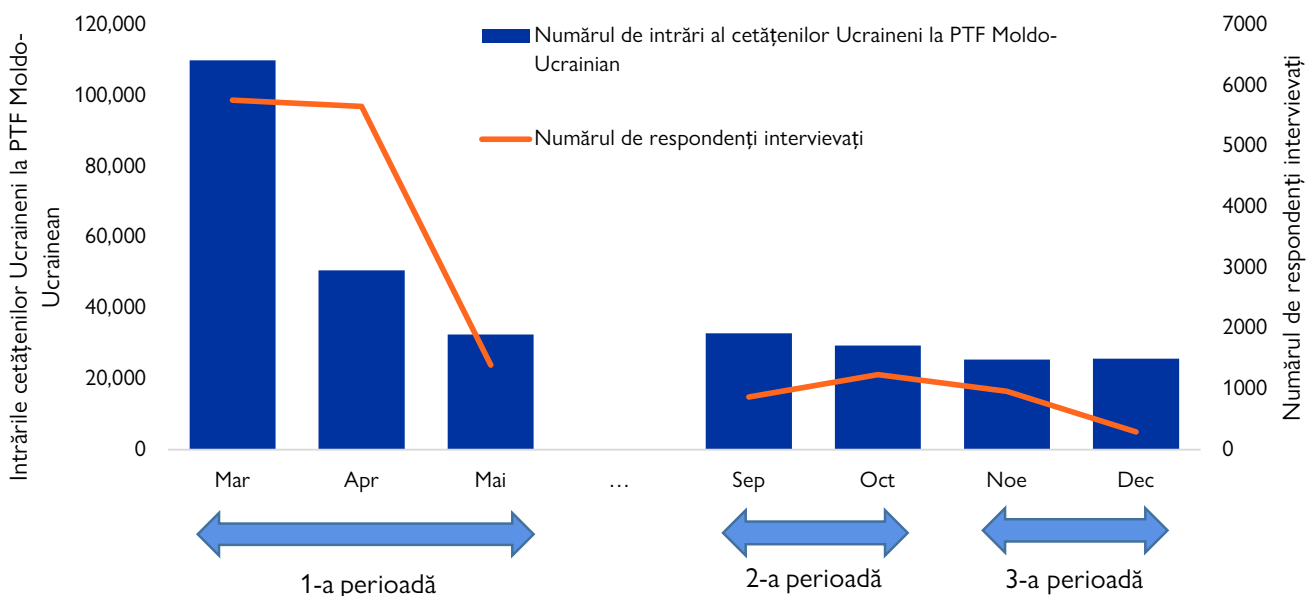
1. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a Republicii Moldova, <https://www.border.gov.md/index.php/>

Pentru a facilita procesul de analiză, prezentare și interpretare a rezultatelor sondajului, datele au fost regrupate în 3 perioade. Prima perioadă acoperă perioada de trei luni imediat următoare declanșării războiului din Ucraina. Această perioadă a fost marcată de ostilități intense și distrugerea masivă a infrastructurii civile, care a dus la strămutarea pe scară largă și suferință cumplită. Sute de mii de ucraineni și-au părăsit casele sau sursele de existență în primele luni.

A doua perioadă vizează colectarea datelor între septembrie și octombrie 2022. Această perioadă a marcat o nouă fază a războiului din Ucraina în timpul căreia armata ucraineană a lansat o contraofensivă extinsă pentru a-și recupera teritoriile acaparate de ruși ([Consiliul de Securitate al ONU](#)). Ca o aparentă răzbunare pentru succesul Ucrainei pe câmpul de luptă, Federația Rusă a lansat o serie de atacuri cu rachete asupra infrastructurii critice, inclusiv instalațiile energetice și sistemele de aprovizionare cu apă. În urma distrugerii masive a infrastructurii critice, o mare parte a țării a fost aruncată în întuneric, lăsând sute de mii de oameni fără electricitate și cu deficite de apă. Acest lucru a generat strămutarea în masă a populației și creșterea vulnerabilităților comunității.

A treia perioadă vizează perioada de colectare a datelor din noiembrie până în decembrie 2022. În această perioadă, distrugerea proprietăților, a infrastructurii și a mijloacelor de trai a generat în continuare strămutări, vulnerabilități sporite și pierderi de vieți omenești în Ucraina.

Figura 1: Distribuția numărului de respondenți, pe intrări de cetățeni ucraineni la punctele de trecere a frontierei moldo-ucrainene, pe lună și perioada sondajului

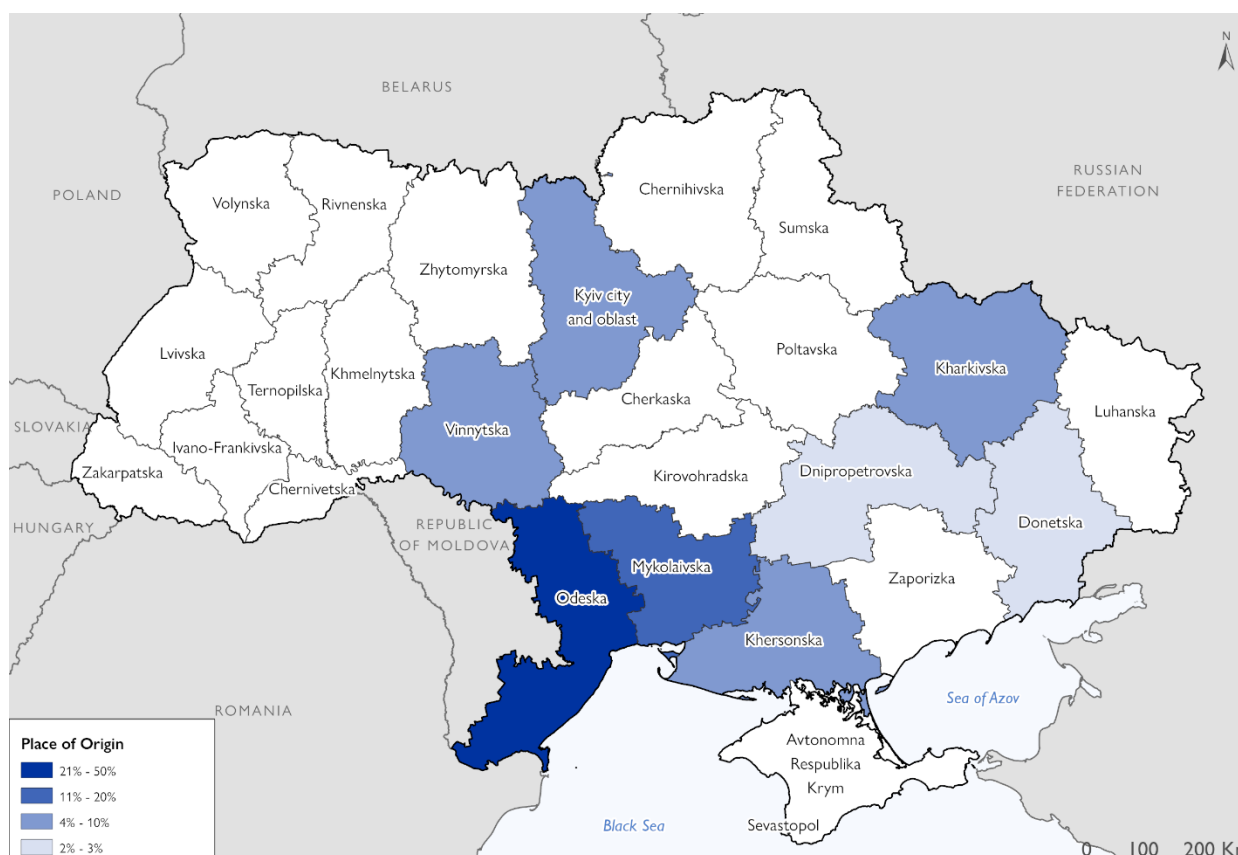
Toate interviurile cu refugiați ucraineni și resortisanți ai țărilor terțe au fost realizate personal de către recenzori ai Centrului de Investigații Sociologice și Marketing (CBS-AXA Research) la punctele de intrare, ieșire, tranzit și la centrele de cazare. Datele au fost colectate și stocate printr-o aplicație mobilă.

2. PROFILUL SOCIO-DEMOGRAFIC

Din cei 16,172 de respondenți la sondaj, 97 la sută erau cetățeni ucraineni, 1 la sută cetățeni moldoveni și 2 la sută erau RȚT, în principal din Azerbaidjan (26%), Federația Rusă (24%), Georgia (6%), Israel, Armenia, Belarus și Turcia (5% fiecare).

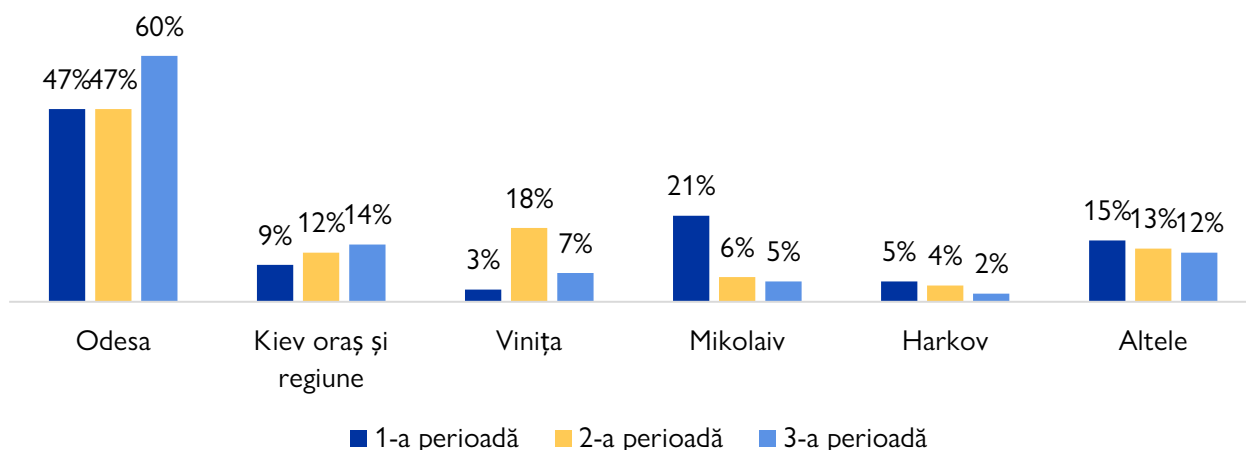
Distribuția respondenților după naționalitate nu s-a schimbat pe parcursul perioadei de raportare. Ponderea respondenților ucraineni a variat între 96 și 100 la sută, iar ponderea cetățenilor moldoveni a variat între 0 și 4 la sută. Aproape 93 la sută dintre respondenți au indicat că principalul motiv al călătoriei în Republica Moldova a fost conflictul din Ucraina, un procent a indicat un alt motiv și 6% nu au răspuns la această întrebare.

Figura 2: Distribuția refugiaților pe regiuni de origine (%)

Primele 6 regiuni de origine ale cetățenilor ucraineni au fost: Odesa (48%), Mikolaiv (17%), orașul și regiunea Kiev (10%), Vinița (5%), Harkov (5%), Herson (4%) și Dnepropetrovsk (3%), Donețk (2%) și unul sau mai puțin de unu la sută alte regiuni. Ponderea respondenților din regiunea Odesa și orașul și regiunea Kiev a crescut în perioada de raportare (de la 47% la 60% și de la 9% la 14%), în timp ce ponderea celor din Mikolaiv, Harkov și alte regiuni a scăzut (de la 21% la 5%, de la 5% la 2% și, respectiv, de la 15% la 12%).

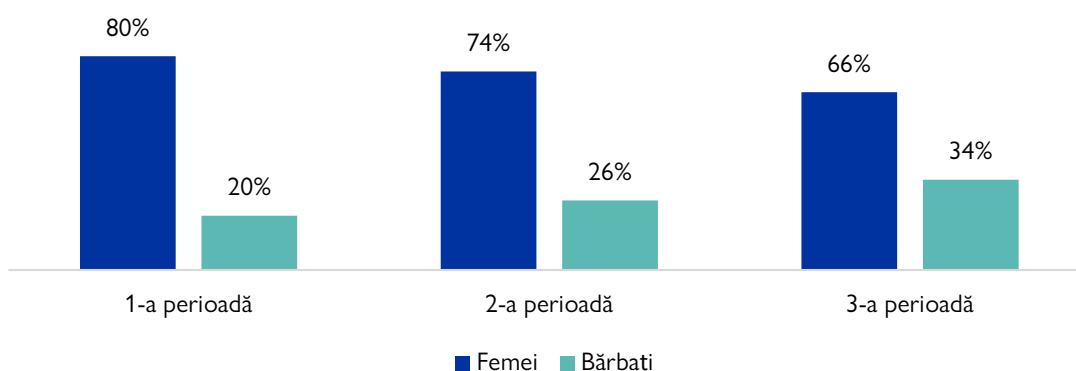
Figura 3: Regiunile de origine / reședință stabilă a respondenților, înainte de a părăsi Ucraina, pe regiune și perioada sondajului, 2022 (%)

Majoritatea refugiaților provin din mediul urban (91%), această rată rămânând neschimbată pe perioada de raportare.

Datele dezagregate pe criterii de gen și vârstă arată că majoritatea respondenților au fost femei (78%), bărbații reprezentând 22 la sută. Niciun respondent nu s-a identificat ca femeie sau ca bărbat. Ponderea femeilor și fetelor a scăzut în perioada de raportare de la 80 la 66 la sută, iar ponderea bărbaților și băieților a crescut de la 20 la 34 la sută.

Figura 4: Distribuția respondenților pe criteriu de gen, în funcție de perioada sondajului (%)

Defalcarea respondenților intervievați pe grupuri de vârstă arată că mai mult de o treime aveau vârste cuprinse între 30 și 39 de ani. Cu toate acestea, în medie, femeile făceau parte din generația mai tânără decât bărbații. Aproape 37 la sută dintre toate femeile aveau vârste cuprinse între 30 și 39 de ani, comparativ cu 30 la sută dintre toți bărbații din aceeași grupă de vârstă. Din 10 bărbați refugiați 3 erau vârstnici, pe când din 10 femei refugiate doar una era vârstnică.

Figura 5: Distribuția respondenților pe criteriu de vârstă, total (%)

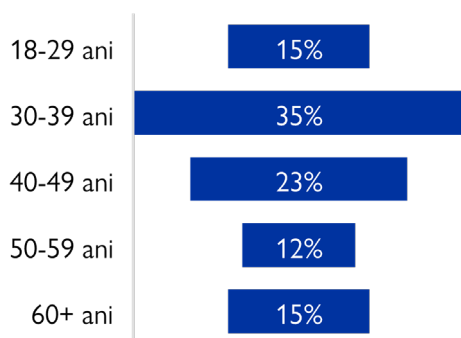
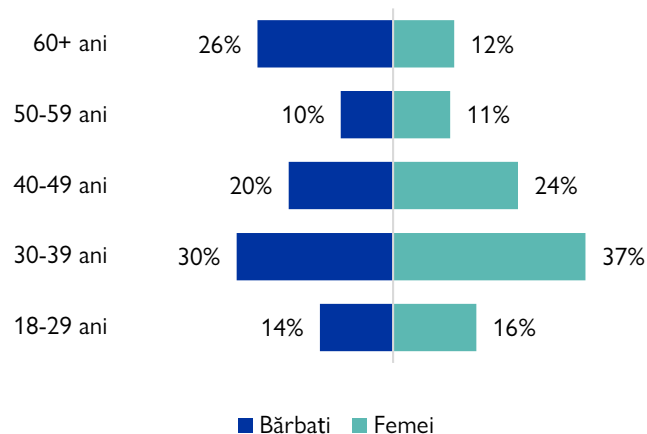
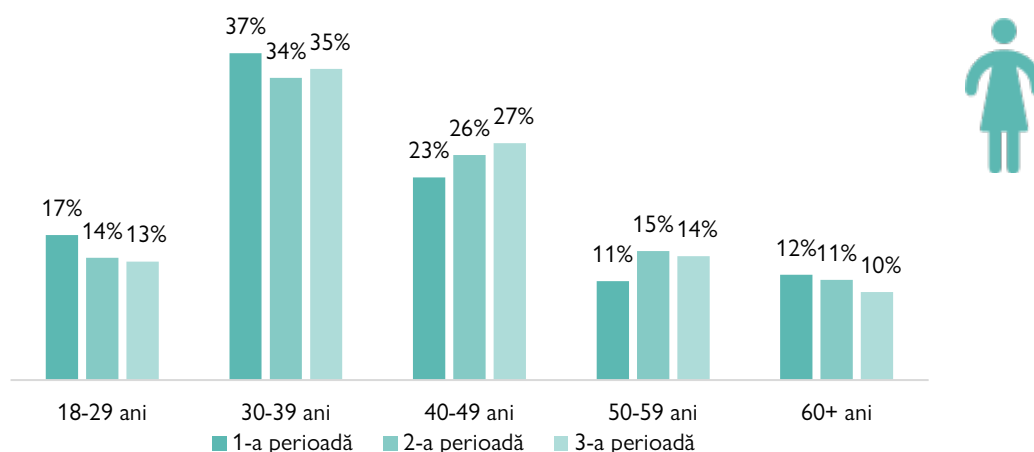

Figura 6: Distribuția respondenților pe criteriu de vârstă, în funcție de gen și vârstă (%)

Ponderea femeilor respondente cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani, 30 și 39 de ani și peste 60 de ani a scăzut în perioada de raportare (de la 17% la 13%, de la 37% la 35% și, respectiv, de la 12% la 10%) în timp ce ponderea femeilor cu vârste cuprinse între 40 și 49 de ani și 50 și 59 de ani a crescut (de la 23% la 27% și, respectiv, de la 11% la 14%).

Figura 7: Distribuția respondențelor pe criteriu de vârstă, în funcție de perioada sondajului (%)

Distribuția pe criteriu de vârstă a bărbaților respondenți a rămas aproximativ aceeași în perioada de raportare, oscilând în jurul valorii medii de 14% pentru cei de 18-19 ani, 30% pentru cei de 30-39 de ani, 20% pentru cei de 40-49 de ani, 12% pentru cei de 50-59 de ani și 25% pentru cei de peste 60 de ani.

Figura 8: Distribuția respondenților pe criteriu de vârstă, în funcție de perioada sondajului (%)

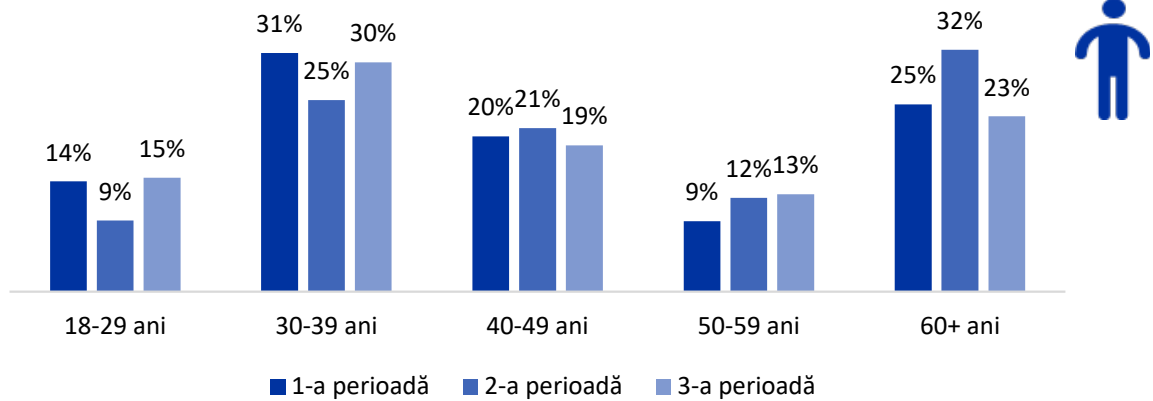
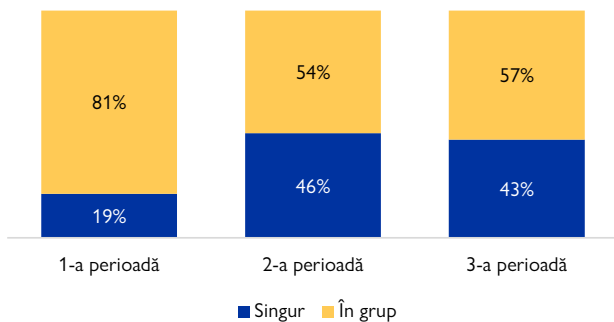

Figura 9: Distribuția respondenților, în funcție de modul de călătorie, la intrarea în Republica Moldova

Marea majoritate a respondenților au declarat că călătoresc în grupuri (75%), compuse în mare parte din membri ai familiei (87%). Cei care călătoreau singuri reprezentau 25% din toți refugiații. Ponderea celor care călătoreau singuri a scăzut în perioada de raportare de la 19 la 43 la sută.

Ponderea respondenților care au declarat că călătoresc singure este mai mică decât ponderea respondenților (22% față de 33%).

Figura 10: Distribuția respondenților, în funcție de modul de călătorie și perioada sondajului (%)

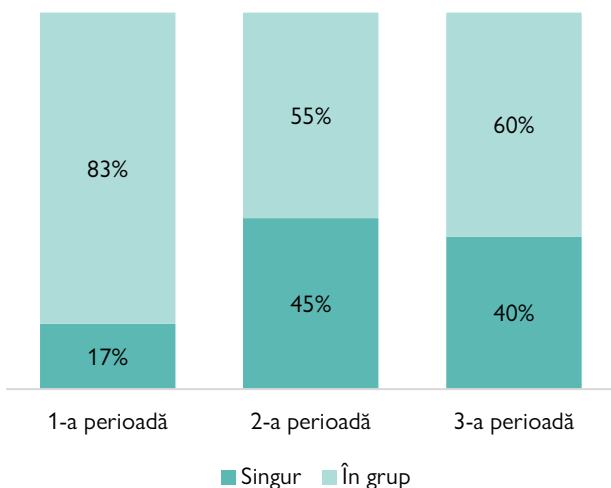
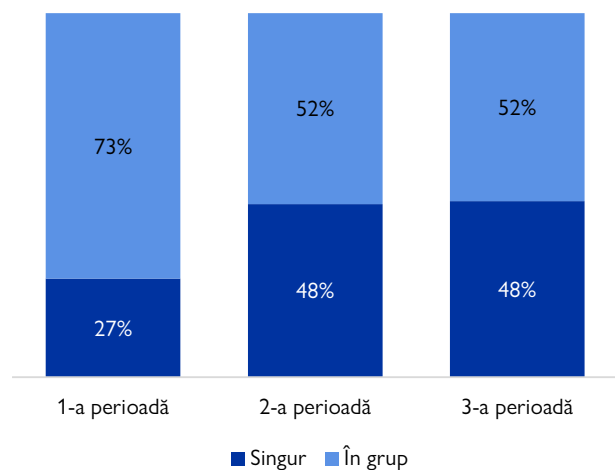
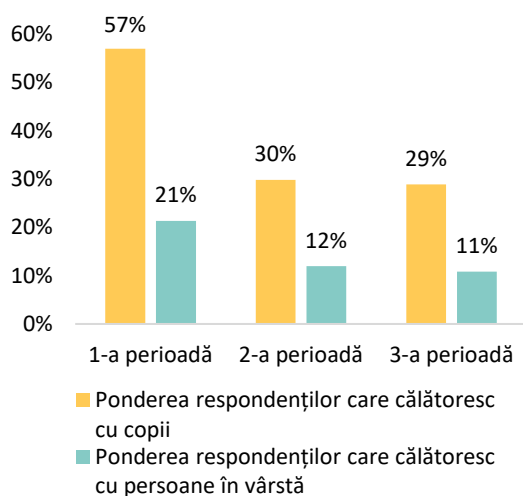

Figura 11: Distribuția respondenților, în funcție de modul de călătorie și perioada sondajului (%)

A fost observată o schimbare a modului de călătorie pentru ambele sexe. Ponderea respondentelor care călătoresc singure a crescut în perioada de raportare de la 17 la 40 la sută, iar ponderea respondenților care călătoresc singuri a crescut de la 27 la 48 la sută. O defalcare pe categorii de vârstă și sex arată că aproape o cincime din femeile care călătoresc singure aveau peste 60 de ani (21%), iar aproape o pătrime dintre bărbații care călătoresc singuri aveau peste 60 de ani (25%). Ponderea femeilor în vârstă care călătoresc singure a scăzut în perioada de raportare de la 23 procente în martie la 15 procente în decembrie 2022.

Figura 12: Ponderea respondenților ce călătoresc cu copii și persoane în vârstă, în funcție de perioada sondajului (%)

Fiecare al doilea respondent a călătorit cu cel puțin un copil sub 18 ani (51%). Aproape jumătate călătoreau cu un copil (48%), o treime cu doi copii (33%) și 19 procente cu 3 sau mai mulți copii.

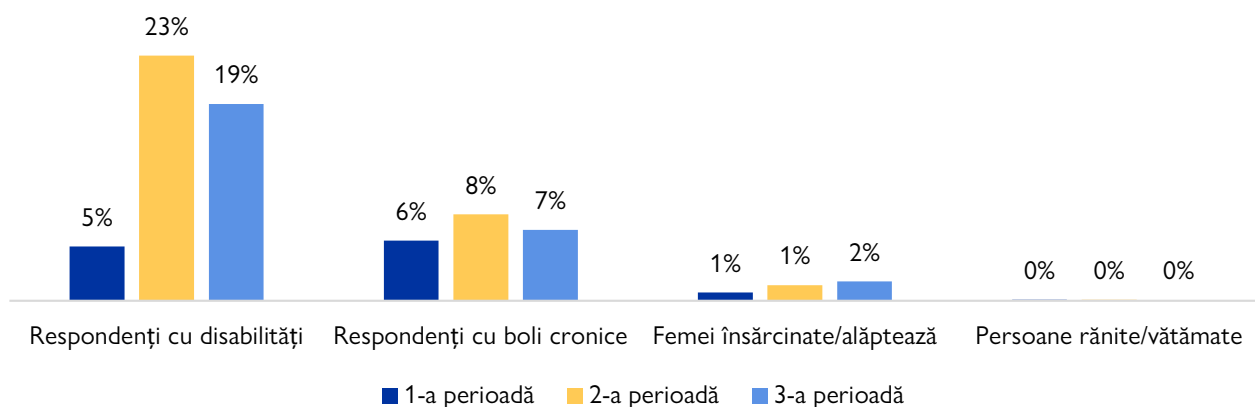
Ponderea respondenților care călătoreau cu copii a scăzut în perioada de raportare de la 57 la 29 la sută.

În medie, fiecare al cincilea refugiat călătorea cu cel puțin o persoană în vârstă de 60 de ani și mai mult (19%).

Ponderea respondenților care călătoreau cu persoane în vârstă a scăzut și ea în perioada de raportare de la 21 la 11 la sută.

Ponderea respondenților cu dizabilități, boli cronice și a femeilor însărcinate sau care alăptează a crescut în perioada de raportare (de la 5% la 19%, de la 6% la 7%, de la mai puțin de 1% la 2% respectiv). Doar 15 respondenți din 16,172 au declarat că sunt sau călătoresc cu persoane rănite sau vătămte.

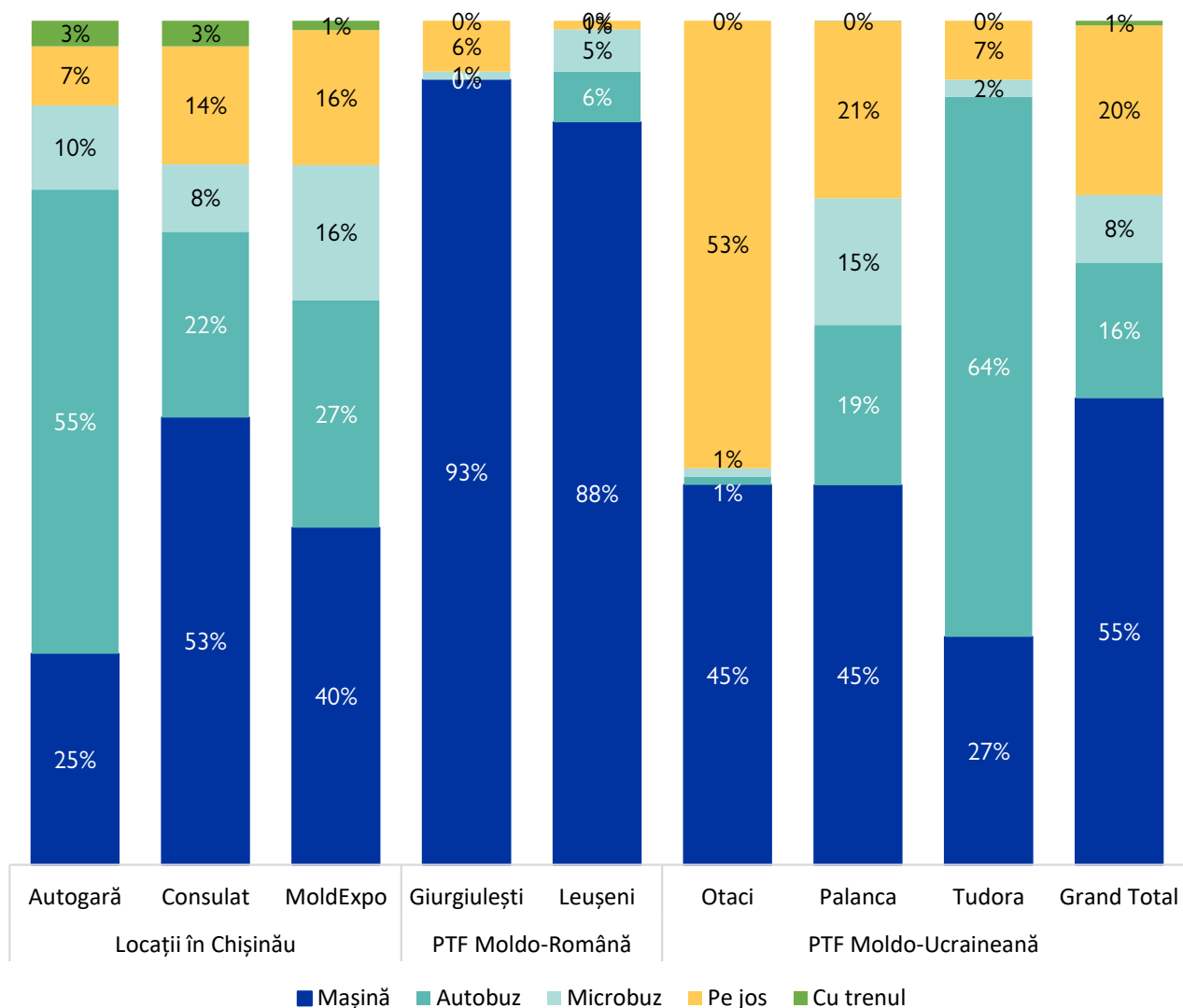
Figura 13: Ponderea respondenților cu dizabilități, boli cronice, femei însărcinate sau care alăptează, persoane rănite sau vătămte din numărul total de respondenți, în funcție de perioada sondajului (%)

3. MIJLOACELE DE TRANSPORT

Din 16,172 de respondenți, 15,239 au raportat cu ce mijloace de transport au intrat în țară (ceilalți 933 au fost intervieuați la centrele de primire, respectiv, această întrebare nu a fost adresată). Dintre cei vizați de această întrebare, 55% au ajuns în Republica Moldova cu mașina, 20% pe jos, 16% cu autobuzul, 8% cu microbuzul și 1% cu trenul.

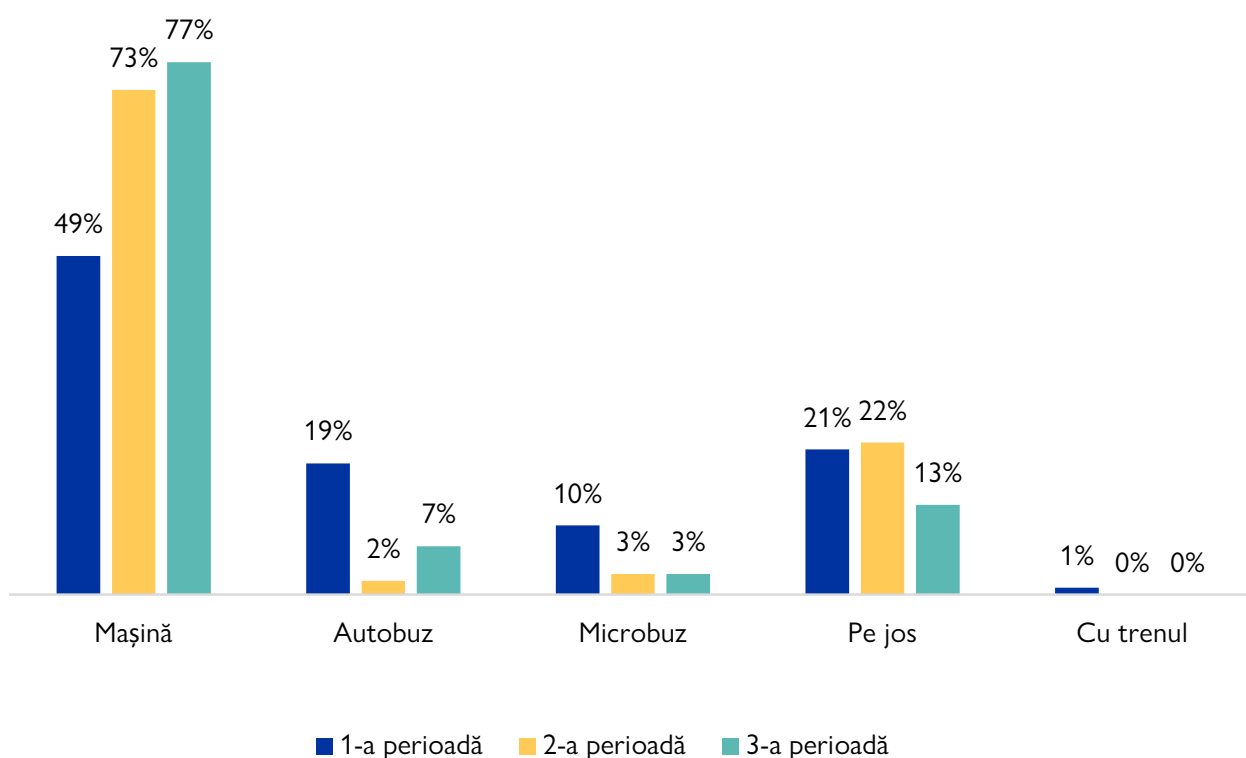
Figura 14: Distribuția respondenților în funcție de mijlocul de transport și locul sondajului (%)

¹ Otaci este un oraș de pe malul de sud-vest al râului Nistru, care în acel punct formează granița de nord-est a Moldovei. Pe malul opus al râului Nistru se află orașul ucrainean Moghilău-Podolsk, iar cele două municipalități sunt conectate printr-un pod peste râu. Datorită proximității orașelor moldovenești de cele ucrainene oamenii de pe ambele părți se deplasează mai ușor peste graniță, chiar și pe jos.

Majoritatea respondenților intervieuați la punctele de frontieră moldo-românești călătoreau cu mașina, autobuzul sau microbuzul (95% în medie). În proporții considerabil de mici de respondenți au raportat că au călătorit cu autovehicule la punctele de control moldo-ucrainene. La punctul de trecere a frontierei, Otaci, doar 47% dintre călători au sosit cu vehicule care transportau pasageri, în timp ce 53% au intrat pe jos. La punctele de trecere Palanca și Tudora, 21, respectiv 7% au intrat pe jos. Cei intervieuați în diferite locații din Chișinău au raportat diferite mijloace de transport, respectiv cei de la consulatul ucrainean - 14%, de la Moldexpo -16% și cei din autogări - 7% au declarat că se deplasează pe jos.

Figura 15: Distribuția respondenților în funcție de mijlocul de transport și perioada sondajului (%)

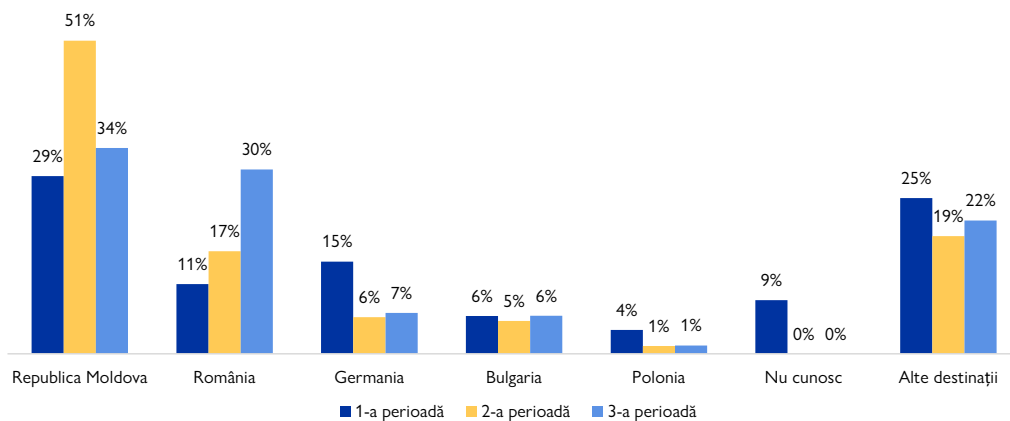
Ponderea respondenților care au declarat că se deplasează cu mașina a crescut în perioada de raportare de la 49 la 77 la sută, iar ponderea respondenților care se deplasează pe jos a fluctuat între 13 și 28 la sută. Ponderea respondenților care călătoresc cu autobuzul și microbuzul a scăzut (de la 19 la 7 la sută, respectiv, de la 10 la 3 la sută), în timp ce ponderea celor care declară că călătoresc cu trenul a rămas nesemnificativă și stabilă în perioada de raportare.

4. PRINCIPALELE DESTINAȚII PRECONIZATE

Pentru fiecare al treilea refugiat, principala destinație avută în vedere a fost Republica Moldova (32%), urmată de România (14%), Germania (13%), Bulgaria (6%), Polonia (3%), Italia, Turcia, Republica Cehă, Israel și Franța (câte 2% fiecare) și alte țări. 7% dintre respondenți la momentul sondajului încă nu știau care va fi următoarea lor destinație.

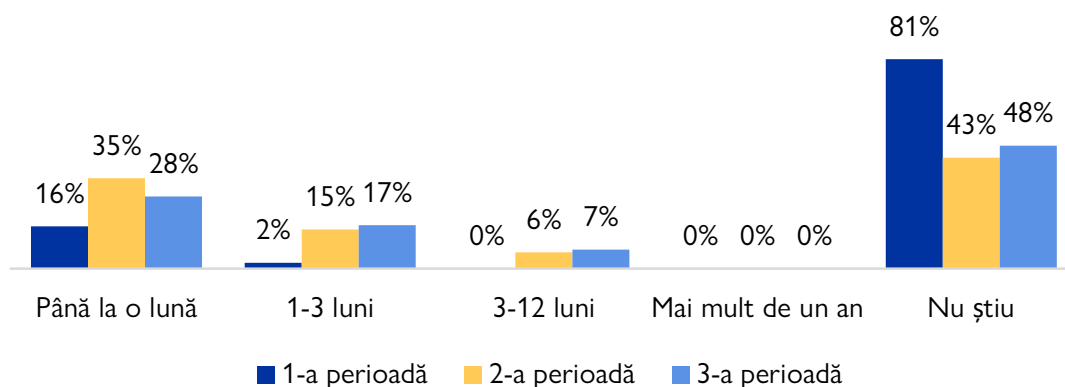
Ponderea respondenților care au raportat că vin și rămân în Republica Moldova a oscilat în jurul valorii de 29% în prima etapă de colectare a datelor (din martie până în mai 2022). Aceasta a crescut la începutul celei de-a doua perioade de colectare a datelor, în septembrie ajungând la 51%, dar a scăzut la 34% până la sfârșitul anului. Ponderea respondenților care au declarat că vor pleca în România a crescut constant de la 11 la 30 la sută. În timp ce ponderea celor care declară că vor pleca în Germania a scăzut în perioada de raportare (de la 15% la 7%). Nu s-au înregistrat modificări semnificative în intenția respondenților de a se îndrepta către alte destinații.

Figura 16: Principalele țări de destinație finală raportate (%)

Dintre cei care au declarat că stau în Republica Moldova, aproape 71 la sută nu știau pentru cât timp și până la 21 la sută au declarat că vor sta mai puțin de o lună (7% până la o săptămână, 3% până la două săptămâni și 11% până la o lună) și doar 8% au raportat că intenționează să rămână mai mult de o lună.

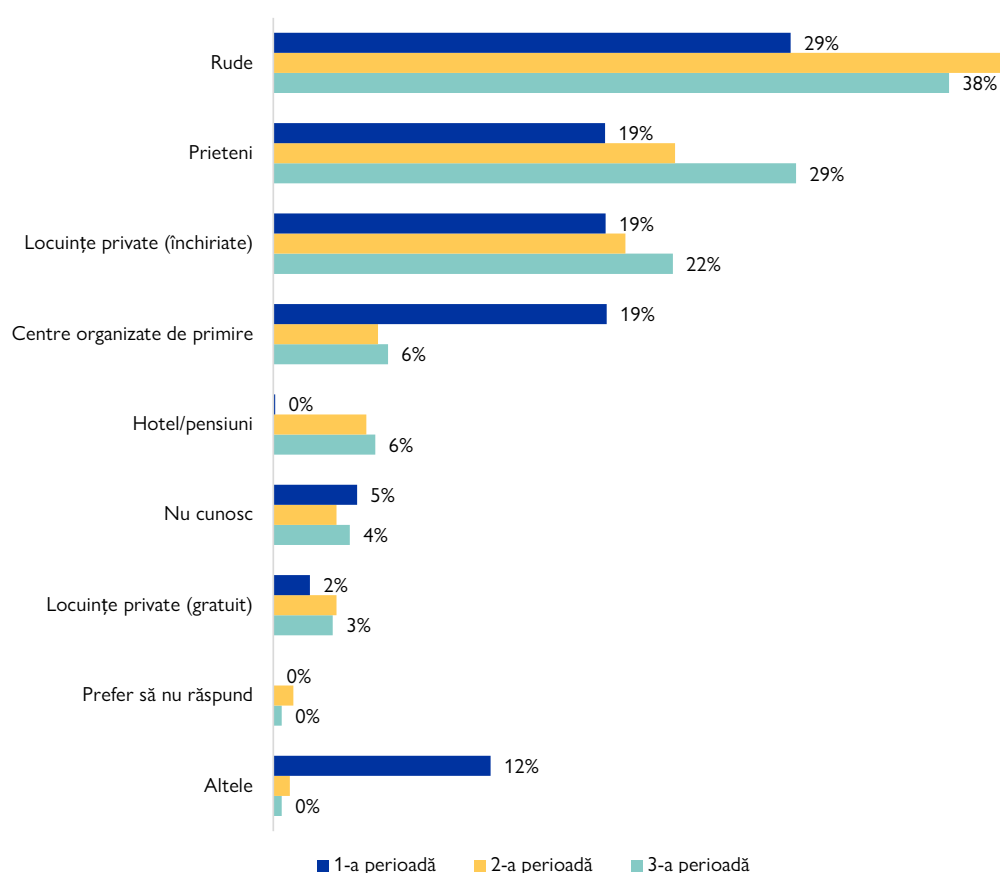
Figura 17: Durata șederii respondenților care au declarat Republica Moldova ca țară de destinație finală (%)

Ponderea respondenților care nu erau siguri de durata șederii lor în Republica Moldova a scăzut în perioada de raportare de la 81 la 48 la sută, în timp ce ponderea celor care au declarat că vor sta până la o lună, de la o lună la trei luni, și de la trei la douăsprezece luni, a crescut (de la 16% la 28%, de la 2% la 17% și, respectiv, de la 0% la 7%). Foarte puțini respondenți au declarat că vor sta mai mult de un an.

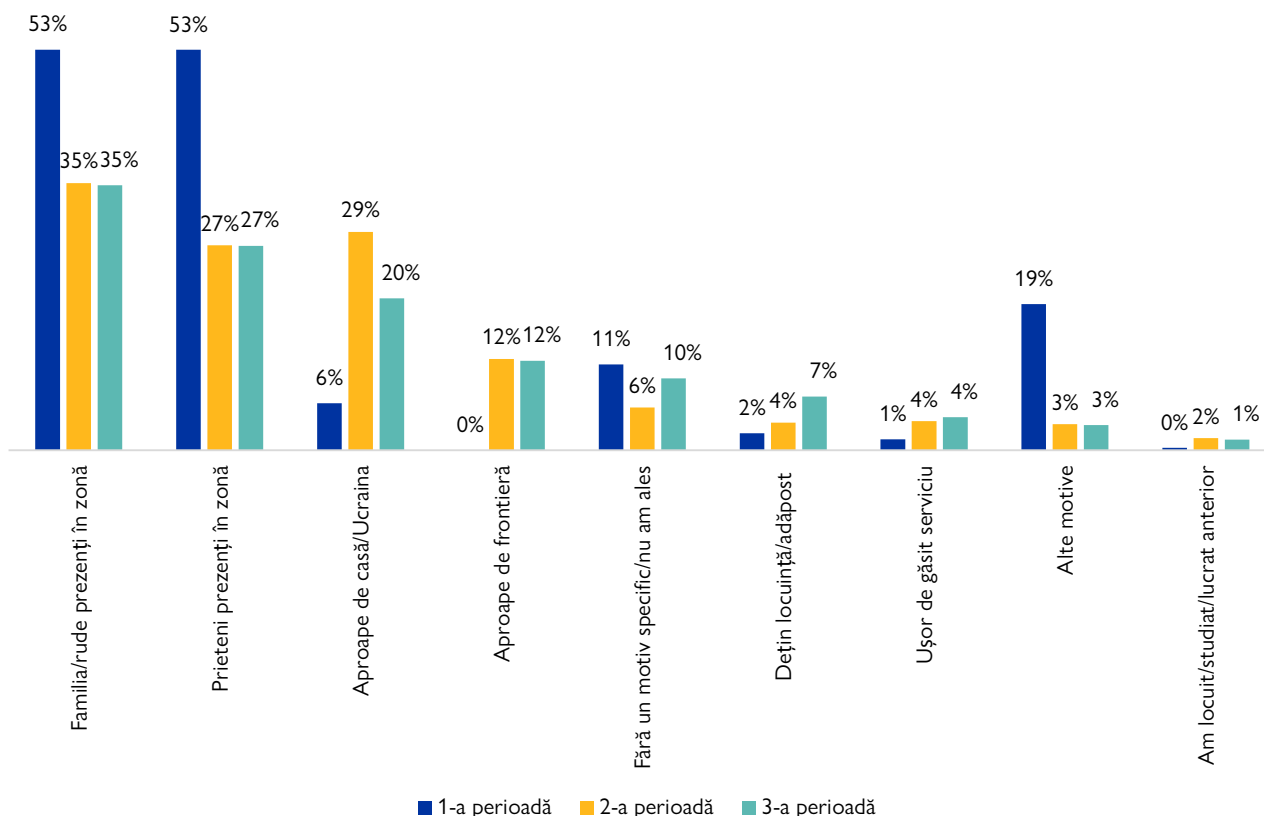
Majoritatea dintre cei care au raportat că destinația lor este Republica Moldova intenționau să rămână cu rudele lor (32%) sau cu prietenii (20%). Restul 48% care au declarat că stau în locuințe private (19%), în centre de primire organizate (15%) sau în alte locații, nu știau sau au preferat să nu răspundă la această întrebare.

Figura 18: Locul de ședere raportat în Republica Moldova, pe număr de respondenți și pe lună (% , mai mult de o opțiune posibilă)

Ponderea celor care au raportat că stau la rude sau prietenii în Republica Moldova a crescut în perioada de raportare de la 29 la 38 la sută și, respectiv, de la 19 la 29 la sută. Același lucru este valabil și pentru cei care au raportat că sunt cazați în pensiuni sau hoteluri (de la 0% la 6%). Ponderea celor care au declarat că stau în centre organizate de primire sau alte tipuri de cazare a scăzut însă de la 19 la 6 la sută și de la 12 la 0 la sută. Ponderea celor care au declarat că stau în locuințe private a rămas aceeași, oscilând în jurul a 20 la sută pentru cei care locuiesc în locuințe închiriate și în jur de 3 la sută pentru cei care stau în locuințe private subvenționate.

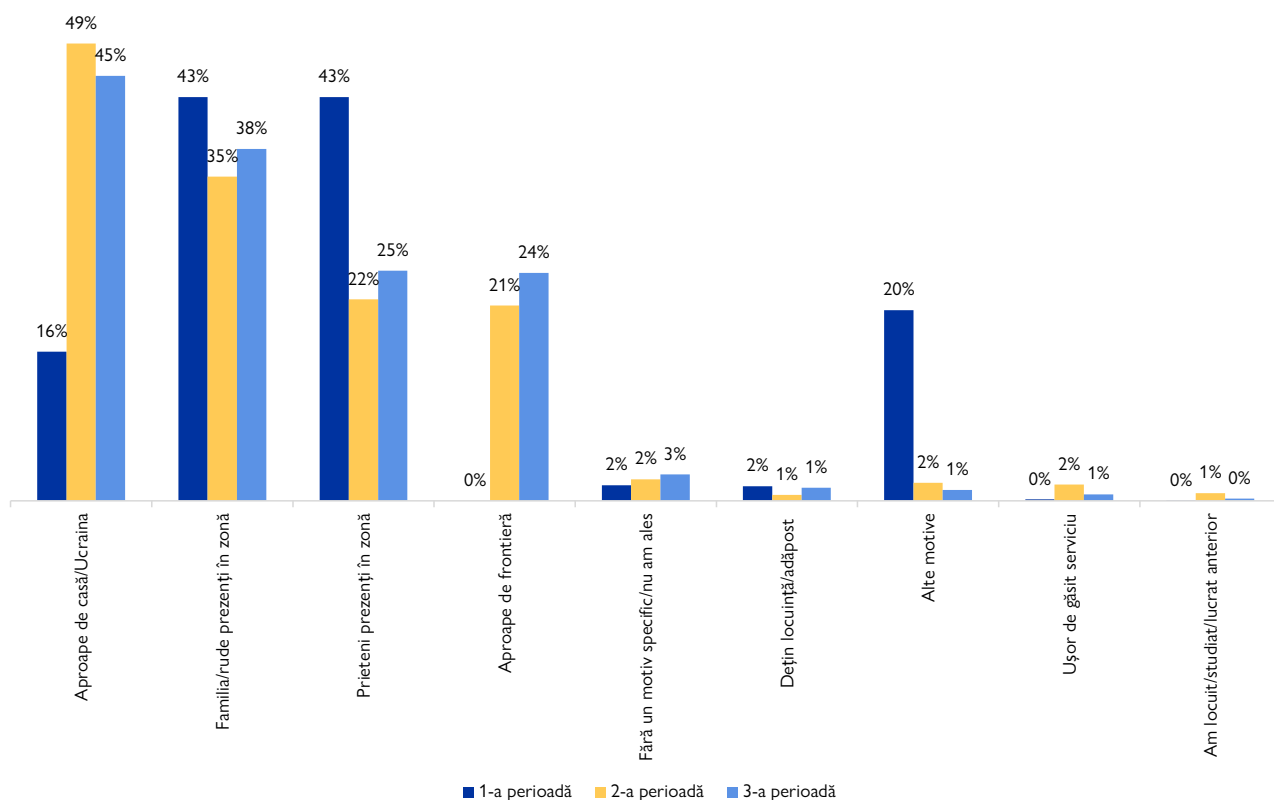
Figura 19: Motivele raportate pentru alegerea țării de destinație (% , mai mult de o opțiune posibilă)

Prezența familiei sau rudelor într-o anumită țară a fost factorul principal în alegerea destinației pentru 49 la sută dintre refugiați, chiar dacă importanța acestui factor a scăzut în perioada de raportare de la 53 la 35 la sută. O tendință similară observată a fost prezența prietenilor în zonă - importanța acestora a scăzut de la 53 la 27 la sută. O importanță tot mai mare în alegerea destinației finale a fost ca aceasta să fie mai aproape de casă, adică aproape de Ucraina (a crescut de la 6% la 20%), aproape de frontieră (a crescut de la 0% la 12%), de a avea cazare/adăpost în acea țară (a crescut de la 2% la 7%) și locuri de muncă mai accesibile (de la 1% la 4%).

Ponderea celorlalte motive a scăzut în perioada raportată (de la 19% la 3%), în timp ce ponderea persoanelor care au declarat că au locuit, studiat sau lucrat anterior în țara de destinație a rămas stabilă, dar nesemnificativă (oscilând în jurul a 1%). Un alt aspect foarte important în alegerea unei destinații a fost existența unui sistem de protecție (în 93% din cazuri pentru alte motive raportate).

Figura 20: Motivele principale la alegerea Republicii Moldova ca țară de destinație (% , mai mult de o opțiune posibilă)

Primele trei motive principale raportate pentru alegerea Republicii Moldova ca țară de destinație au fost prezența familiei sau a rudelor (41%), prezența prietenilor în zonă (37%) și apropierea de Ucraina (25%). Ponderea respondenților care au declarat că aleg Republica Moldova pentru că este aproape de casă sau de frontiera cu Ucraina, a crescut de la 16 la 45 la sută și de la zero la 24 la sută în perioada raportată. A scăzut ponderea celor care au declarat că au familie și rude sau prieteni în zonă (trecând de la 43% la 38% și de la 43% la 25%). Celelalte motive raportate au fost nesemnificative și au oscilat ușor în perioada raportată. Alte motive raportate au scăzut de la 20 la unu la sută.

5. PRINCIPALELE MOTIVE RAPORTATE

De-a lungul evaluării OIM ar putea ajuta guvernul Republicii Moldova și comunitatea umanitară să identifice cele mai stringente necesități ale populației afectate care intră în țară și să își adapteze intervențiile în funcție de aceste necesități. Cele mai urgente 10 necesități imediate ale respondenților au inclus sprijinul pentru transport (23%), sprijinul financiar (23%), produse alimentare/rezerve (22%), sprijinul pentru întoarcerea acasă (18%), medicamentele și serviciile de sănătate (19%), sprijinul în perfectarea documentelor și înregistrare (15%), îmbrăcăminte, încălțăminte sau alte PNA (16%), cazare (14%), comunicare (14%), spații sau activități pentru copii (14%). Cu toate acestea, necesitățile refugiaților au evoluat în perioada de raportare.

În general, ponderea respondenților care au declarat că au necesități de asistență umanitară a fost mai mare în perioada imediat de după începerii războiului din Ucraina. În acest interval de timp, aproape o pătrime din toți respondenții intervievați au declarat că au necesități de transport (27%), numerar (23%) și mâncare (23%) și, într-o măsură mai mică, de sprijin pentru întoarcerea acasă (20%), medicamente și servicii de sănătate (16%), documente și înregistrare (17%).

La șase luni de la începutul războiului, oamenii au continuat să-și părăsească casele căutând siguranță și servicii de bază, fiind mai puternici și mai rezistenți în fața crizelor. Majoritatea refugiaților încă declară că au necesități de sprijin financiar (17%), mai puțini au menționat necesitatea de hrană (16%-12%), îmbrăcăminte sau încălțăminte (9%-6%). Necesitatea de transport a fost raportată cel mai puțin (scăzând de la 27% la 8%), urmată de sprijinul pentru întoarcerea acasă (de la 10% la 8%) și de sprijinul pentru perfectarea documentelor și înregistrare (de la 8% la 5%). Unele dintre necesitățile raportate au înregistrat o tendință ascendentă, apoi descendentă sub formă de undă, cum ar fi necesitatea de medicamente și servicii de sănătate, cazare și comunicare. Alte necesități raportate au urmat exclusiv o tendință ascendentă, cum ar fi nevoia de articole de igienă personală și sanitare (de la 7% la 12%) și de informații generale (de la 0 la 15%).

Tabelul 2: Principalele necesități raportate, în funcție de perioada sondajului (% mai mult de o opțiune posibilă)

Necesități	1-a perioadă	2-a perioadă	3-a perioadă	Total
Transportare	27%	9%	8%	23%
Ajutor financiar	23%	26%	17%	23%
Produse alimentare/rezerve	23%	16%	12%	22%
Sprijin pentru întoarcerea acasă	20%	10%	8%	18%
Medicamente și servicii de sănătate	16%	21%	15%	16%
Sprijin în perfectarea documentelor și înregistrare	17%	8%	5%	15%
Îmbrăcăminte, încălțăminte sau alte PNA	18%	9%	6%	16%
Cazare	13%	21%	16%	14%
Comunicare	13%	18%	15%	14%
Spații sau activități pentru copii	15%	10%	7%	14%
Locuri de muncă	12%	9%	7%	12%

Produse de igienă personală	7%	17%	12%	9%
Consiliere psihologică	7%	5%	3%	7%
Informații generale	0%	19%	15%	4%
Protecție	4%	2%	2%	3%
Reunirea cu familia	3%	1%	2%	3%
Nici una	0%	6%	10%	1%
Cursuri de limbi străine	0%	7%	4%	1%
Alte necesități	1%	1%	3%	1%
Înrolarea copiilor la studii	0%	5%	4%	1%
Recunoașterea diplomei	0%	4%	3%	1%
Numărul total de respondenți	100%	100%	100%	100%

Pentru cei care intenționau să rămână în Republica Moldova (32% dintre respondenți), primele cinci cele mai stringente necesități raportate la momentul interviului vizau sprijinul financiar (46%), produsele alimentare/aprovizionare cu alimente (41%), medicamente și servicii de sănătate (38%), îmbrăcăminte/încălțăminte și alte PNA (31%), sprijin pentru transport (30%). Ponderea celor care au necesitate de sprijin financiar a rămas aproximativ identică în perioada de raportare, oscilând în jurul a 45 la sută, în timp ce ponderea celor care au nevoie de produse alimentare și îmbrăcăminte a scăzut (de la 46% la 29% și, respectiv, de la 37% la 15%). Ponderea celor care au declarat că au nevoie de medicamente și servicii de sănătate a oscilat în jurul valorii de 38%. Ponderea celor care au nevoie de sprijin pentru transport și sprijin pentru întoarcerea acasă a scăzut (de la 36% la 15% și, respectiv, de la 34% la 16%).

Figura 21: Principalele necesități raportate ale respondenților care intenționează să rămână în Republica Moldova (% , mai multe opțiuni posibile)

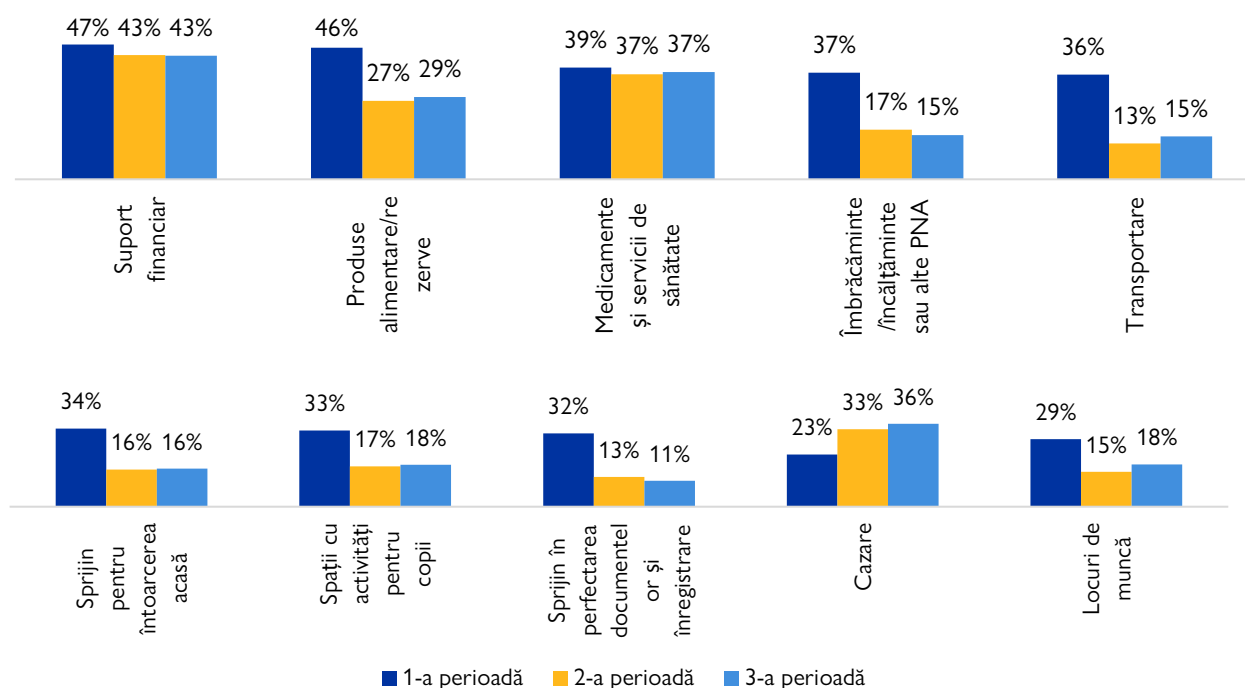
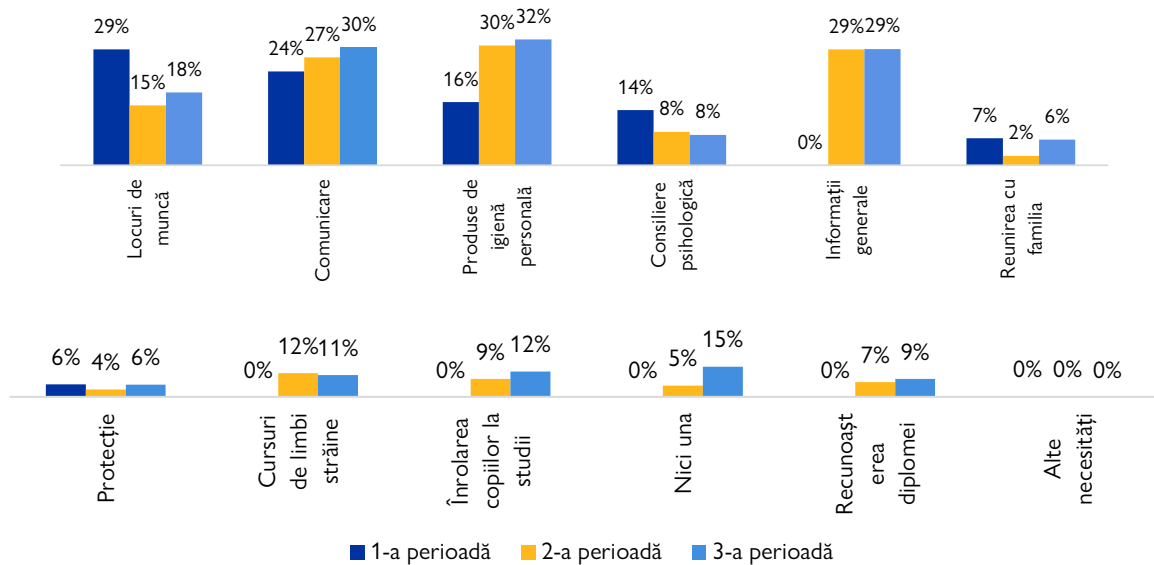

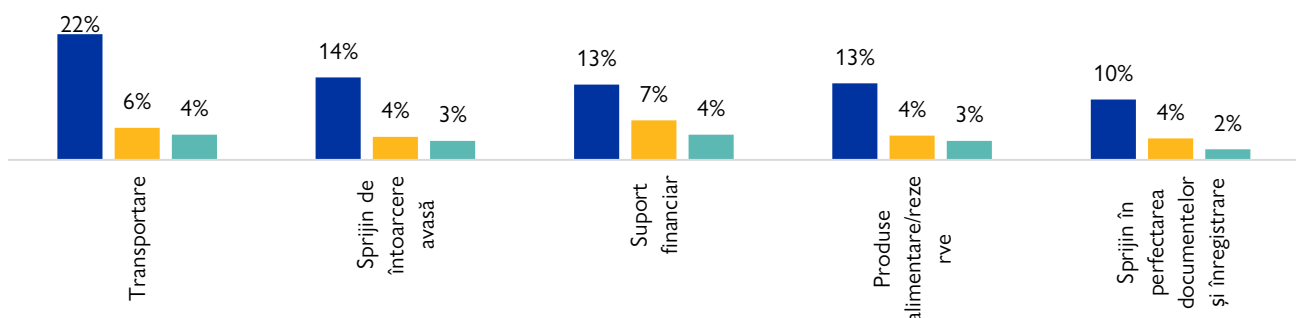
Figura 22: Principalele necesități raportate ale respondenților care intenționează să rămână în Republica Moldova (% , mai multe opțiuni posibile)

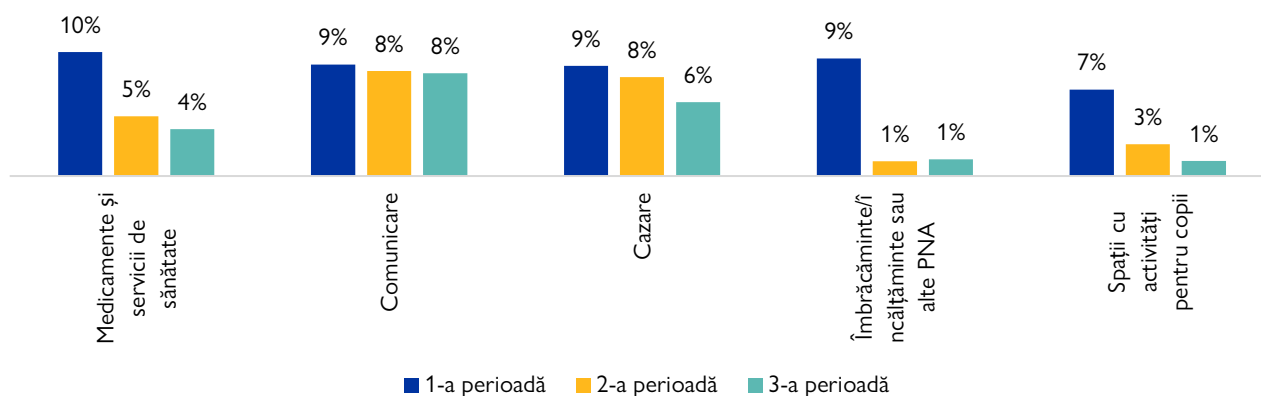

Cu toate acestea, pentru cei care intenționau să ajungă în alte țări, necesitățile cele mai stringente, la momentul interviului, reflectau articolele esențiale care le lipseau în timp ce se aflau în tranzit în Republica Moldova. Acestea au inclus: sprijin pentru transport (19%), sprijin pentru întoarcerea acasă (12%), sprijin financiar (12%), produse alimentare/aprovizionare cu alimente (12%), sprijin pentru perfectarea documentelor și înregistrare (9%), medicamente și servicii de sănătate (9%), și comunicare (9%).

Necesitățile celor care intenționau să meargă în alte destinații au variat considerabil în perioada de raportare. Necesitatea de transport și sprijin pentru întoarcerea acasă a scăzut de la 22 la 4 la sută și, respectiv, de la 14 la 3 la sută. Necesitatea de sprijin financiar a scăzut de la 13 la 4 la sută, în timp ce nevoia de hrană și îmbrăcăminte a scăzut de la 13 la 3 la sută și, respectiv, de la 9 la 1 la sută. Nevoia de medicamente și servicii de sănătate a înregistrat, de asemenea, o scădere, dar în rate mai mici, de la 10 la 4%. A crescut însă necesitatea de informații generale pe parcursul perioadei (de la 0 % la 11 %).

Figura 23: Principalele necesități raportate ale respondenților care intenționează să plece în alte țări (% , mai mult de o opțiune posibilă)

6. SITUAȚIA FEMEILOR REFUGIATE

Majoritatea refugiaților care au plecat din Ucraina sunt femei și copii. În căutarea unui refugiu, femeile își asumă o responsabilitate imensă pentru îngrijirea copilului, îngreunată de separarea familiei, traume, resurse financiare limitate și lipsa de îmbrăcăminte, alimente, articole de igienă personală și alte necesități de bază.

Dintre cele 22% de femei care au declarat că călătoresc singure, majoritatea erau femei cu vârsta cuprinsă între 30 și 39 de ani (24%) sau erau femei în vârstă de 60 de ani și mai multe (21%). Dintre cei care călătoreau în grup, 88% călătoreau cu familia și 13% cu alte rude.

Figura 24: Distribuția respondentelor în funcție de modul de călătorie (%)

22%

Călătoresc
singure

78%

Călătoresc în
grup

56%

Femei care
călătoresc în grup cu
cel puțin un copil

Din numărul total de respondente, 56% călătoreau cu cel puțin un copil sub 18 ani, majoritatea având un copil (49%) sau doi (34%). În medie, raportul reprezenta 100 de femei la 180 de copii cu vârsta sub 18 ani.

METODOLOGIE

Matricea de Urmărire a Deplasării (DTM) a Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM) este un sistem de urmărire și monitorizare a deplasărilor și a mobilității populației, care contribuie la o mai bună înțelegere a fluxurilor de populație, a necesităților populațiilor afectate, a caracterizării socio-demografice și oferă informații critice factorilor de decizie în timpul situațiilor de criză.

Scopul sondajului este de a înțelege tendințele de deplasare și de a identifica necesitățile și intențiile umanitare imediate, profilurile demografice și modalitatea de transport a refugiaților din Ucraina și a altor resortisanți ai țărilor terțe care fug din Ucraina în contextul războiului. Instrumentul de colectare a datelor a fost instituit de OIM în coordonare cu Grupul de lucru pentru managementul informațiilor (GLMI) activ în Republica Moldova de la sfârșitul lunii februarie 2022. Chestionarul sondajului a fost elaborat folosind indicatori DTM, pe baza decalajelor identificate și a populației țintă. Nivelul de analiză al sondajului privind deplasarea este unul individual, iar populația de interes a fost limitată la refugiații adulți de orice naționalitate (de la 18 ani și peste), inclusiv refugiați ucraineni, cetățeni moldoveni și RȚT sosiți în Republica Moldova după 24 februarie 2022.

Prima rundă de colectare a datelor în cadrul acestui exercițiu a fost realizată între 9 martie și 12 mai 2022. A doua rundă a început pe 6 septembrie și s-a încheiat pe 7 decembrie 2022. A doua rundă este o continuare a primei, totuși, față de raportul anterior publicat la 23 iunie 2022, chestionarul utilizat în a doua rundă a fost actualizat pentru a include întrebări care corespund unor indicatori socio-demografici suplimentari, cum ar fi educația și ocuparea forței de muncă, intențiile de integrare pe piața muncii, factorul lingvistic și competențele.

Sondajul este realizat de recenzori instruiți ai Centrului CBS-AXA Research, un partener de implementare al OIM în Republica Moldova, folosind o aplicație mobilă. Acoperirea geografică este limitată la un număr selectat de locații. Constatările prezentate în acest raport au la bază interviuri directe, realizate în perioada 9 martie - 7 decembrie 2022.

De reținut că constatările prezentate în acest raport sunt orientative și nu trebuie considerate reprezentative. Exercițiul de colectare a datelor a fost desfășurat într-un număr selectat de locații, fără a acoperi toate PTF-urile din țară. Nu au fost colectate informații personale în timpul exercițiului de colectare a datelor. Toți respondenții au fost informați cu privire la caracterul voluntar și anonimul informațiilor colectate. Respondenților li s-a solicitat consimțământul verbal pentru utilizarea informațiilor de către OIM.

Pentru mai multe informații despre activitatea DTM a OIM în Republica Moldova, vizitați <https://dtm.iom.int/republic-of-moldova>

